

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. spalio 26 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema Europos Sąjungoje — Direktyva 2003/87/EB — 10a straipsnis — Nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo metodas — Bendro įvairius sektorius apimančio pataisos koeficiento apskaičiavimas — Sprendimas 2013/448/ES — 4 straipsnis — II priedas — Galiojimas — Bendro įvairius sektorius apimančio pataisos koeficiento taikymas sektorių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginiams — Produkto santykinio taršos rodiklio išlydytam metalui nustatymas — Sprendimas 2011/278/ES — 10 straipsnio 9 dalis — I priedas — Galiojimas“

Byloje C-506/14

dėl 2014 m. lapkričio 7 d. *Korkein hallinto-oikeus* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. lapkričio 12 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Yara Suomi Oy,

Borealis Polymers Oy,

Neste Oil Oy,

SSAB Europe Oy

prieš

Työ- ja elinkeinoministeriö

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro teisėjai J. C. Bonichot (pranešėjas), einantis kolegijos pirmininko pareigas, A. Arabadjiev ir S. Rodin,

generalinė advokatė E. Sharpston,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Yara Suomi Oy* ir *SSAB Europe Oy*, atstovaujamų *asianajajat* K. Marttinen ir T. Ukkonen,

* Proceso kalba: suomių.

- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos J. Heliskoski,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir K. Petersen,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Gavela Llopis ir L. Banciella Rodríguez-Miñón,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Schillemans ir M. Bulterman,
- Europos Komisijos, atstovaujamos K. Mifsud-Bonnici, I. Koskinen ir E. White,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas, pirma, dėl 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės (OL L 130, 2011, p. 1), 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos, 15 straipsnio 3 dalies ir I priedo galiojimo ir, antra, dėl 2013 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimo 2013/448/ES dėl nacionalinių įgyvendinimo priemonių, susijusių su nemokamų [nemokamu] šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pereinamuoju laikotarpiu laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 3 dalies (OL L 240, 2013, p. 27), 4 straipsnio ir II priedo galiojimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant keturių šiltnamio efektą sukeliančias dujas gaminančių įrenginių eksploatuotojų, būtent *Yara Suomi Oy*, *Borealis Polymers Oy*, *Neste Oil Oyj* ir *SSAB Europe Oy*, ginčą su *Työ- ja elinkeinoministeriöginčus* (Darbo ir ekonomikos ministerija, Suomija) dėl šios institucijos 2014 m. sausio 8 d. sprendimo dėl nemokamo apyvartinių taršos leidimų (toliau – leidimai) suteikimo prekybos laikotarpiu nuo 2013 m. iki 2020 m., pritaikius bendrą įvairius sektorius apimančią koeficientą (toliau – pataisos koeficientas), kuris numatytas 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB, nustatančios šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos [apyvartinių taršos] leidimų [prekybos] sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičiančios Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003, p. 32; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 7 t., p. 631), iš dalies pakeistos 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/29/EB (OL L 140, 2009, p. 63; toliau – Direktyva 2003/87), 10a straipsnio 5 dalyje, galiojimo.

Teisinis pagrindas

Direktyva 2003/87

- 3 Direktyvos 2003/87 3 straipsnis suformuluotas taip:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

- a) „leidimas“ – tai tonos anglies dioksido ekvivalento išmetimo per nustatytą laiką leidimas, kuris galioja tik siekiant, kad būtų laikomasi šios direktyvos reikalavimų, ir kuri galima perleisti pagal šios direktyvos nuostatas;

<...>

e) „įrenginys“ – tai stacionarusis techninis įrenginys, kuriame vykdoma viena arba daugiau iš I priede išvardytų veiklų ir bet kokios su ja susijusios kitos veiklos, kurios techniniu požiūriu yra susijusios su toje vietoje vykdoma veikla ir kurios galėtų turėti įtakos emisijoms ir teršimui;

<...>

t) „kuro deginimas – kuro oksidacija, nesvarbu, kaip naudojama šiuo procesu gaminama šilumos, elektros arba mechaninė energija ir ar vykdoma bet kokia kita su šiuo procesu tiesiogiai susijusi veikla, įskaitant išmetamųjų dujų šlapią valymą;

u) „elektros energijos gamybos įrenginys“ – įrenginys, kuriuo 2005 m. sausio 1 d. gaminta ar vėliau gaminama trečiosioms šalims parduoti skirta elektros energija ir kuriame nevykdoma jokia kita I priede nurodyta veikla, išskyrus „kuro deginimą“.

4 Direktyvos 2003/87 10a straipsnyje „Nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pereinamuoju laikotarpiu Bendrijos taisyklės“ numatyta:

„1. Ne vėliau kaip 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija priima visai Bendrijai taikomas ir visiškai suderintas įgyvendinimo priemonės dėl apyvartinių taršos leidimų paskirstymo pagal 4, 5, 7 ir 12 dalis, įskaitant 19 dalies suderintam taikymui būtinas nuostatas.

Tokios priemonės, skirtos šios direktyvos neesminėms nuostatomis iš dalies pakeisti ją papildant, priimamos laikantis 23 straipsnio 3 dalyje nurodytos reguliavimo procedūros su tikrinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytomis priemonėmis kiek įmanoma apibrėžiami visos Bendrijos *ex ante* santykiniai taršos rodikliai siekiant užtikrinti, kad leidimai būtų skirstomi skatinant mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijas bei naudoti efektyviai energiją vartojančias technologijas, atsižvelgiant į efektyviausius metodus, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gaminimą iš dujų atliekų [išmetamųjų dujų], biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą, transportavimą bei saugojimą ten, kur yra tokie įrenginiai, ir kad nebūtų skatinama didinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų. Nemokami leidimai jokiai elektros energijos gamybai nesuteikiami, išskyrus 10c straipsnyje numatytus atvejus ir elektrą, gaminamą iš dujų atliekų [išmetamųjų dujų].

Iš esmės, kiekvienam sektoriui ir jo pošakiui taikomas santykinis taršos rodiklis apskaičiuojamas nuo galutinio produkto, o ne nuo žaliavų, siekiant, kad per visą atitinkamo sektoriaus arba jo pošakio gamybos procesą būtų kuo labiau sumažintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir padidėtų energijos naudojimo efektyvumas.

Apibrėždama principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius.

<...>

2. Apibrėžiant principus, pagal kuriuos nustatomi atskirų sektorių ar jų pošakių *ex ante* santykiniai taršos rodikliai, išeties tašku nurodomos 10 % veiksmingiausių sektoriaus arba jo pošakio įrenginių Bendrijoje vidutinės eksploataavimo charakteristikos 2007–2008 m. Komisija konsultuojasi su suinteresuotomis šalimis, įskaitant atitinkamus sektorius ir jų pošakius.

14 ir 15 straipsniuose nurodytuose reglamentuose nustatomos suderintos su šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijomis pramoninių procesų metu susijusių stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo taisyklės, skirtos *ex ante* santykinių taršos rodiklių nustatymui.

3. Pagal 4 ir 8 dalis ir nepaisant 10c straipsnio, elektros energijos gamybos įrenginiams, anglies dioksido surinkimo įrenginiams, transportavimo vamzdynams arba saugykloms nemokami apyvartiniai taršos leidimai nesuteikiami.

4. Šilumos gamybai ar vėsinimui nemokami apyvartiniai taršos leidimai suteikiami centriniam šildymui ir didelio naudingumo termofikacijai, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/8/EB, siekiant patenkinti ekonomiškai pagrįstą paklausą. Po 2013 m. kiekvienais metais bendras minėtiems įrenginiams tokiai šilumos gamybai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius koreguojamas taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

5. Didžiausias metinis apyvartinių taršos leidimų skaičius, pagal kurį apskaičiuojamas leidimų skaičius įrenginiams, kurių neapima 3 dalis ir kurie nėra nauji rinkos dalyviai, negali viršyti šios sumos:

- a) viso metinio Bendrijos apyvartinių taršos leidimų kiekio, nustatyto pagal 9 straipsnį, padauginto iš bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, įtrauktų į Bendrijos sistemą 2008–2012 m., dalies, kurią išmetė įrenginiai, kurių neapima 3 dalis;
- b) bendros vidutinės patikrintos šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos 2005–2007 m. iš įrenginių, kurie į Bendrijos sistemą įtraukti tik nuo 2013 m. ir kurių neapima 3 dalis, pakoreguotos taikant 9 straipsnyje nurodytą linijinį koeficientą.

Prireikus taikomas bendras, įvairius sektorius apimantis pataisos koeficientas.

<...>

11. Laikantis 10b straipsnio, pagal šio straipsnio 4–7 dalis nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius 2013 m. yra 80 % leidimų skaičiaus, nustatyto taikant 1 dalyje minėtas priemones, o vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, taigi 2020 m. suteikiama 30 % nemokamų apyvartinių taršos leidimų.

12. Laikantis 10b straipsnio 2013 m. ir kiekvienais tolesniais metais iki 2020 m. įrenginiams sektoriuose arba jų pošakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, pagal 1 dalį nemokamai suteikiama iki 100 % pagal 1 dalį nustatyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus.

<...>“

Sprendimas 2011/278

- 5 Sprendimo 2011/278 8 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„nustatydamą santykinų taršos rodiklių vertes Komisija kaip išeities tašką naudojo 2007 ir 2008 m. 10 % ŠESD atžvilgiu efektyviausių įrenginių, kurių duomenys buvo surinkti, išmetamųjų ŠESD kiekio aritmetinį vidurkį. Be to, vadovaudamasi Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 1 dalimi ir remdamasi papildoma iš įvairių šaltinių gauta informacija bei specialiu tyrimu, kurio metu išanalizuotos efektyviausios technologijos ir sumažinimo potencialas Europos ir tarptautiniu mastu, Komisija dėl kiekvieno sektoriaus išnagrino, ar nustatyti išeities taškai pakankamai atspindi efektyviausias technologijas, pakaitalus, alternatyvius gamybos procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gaminimą iš dujų atliekų [išmetamųjų dujų], biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą bei saugojimą ten, kur yra tokie įrenginiai. Santykinų taršos rodiklių vertės nustatytos remiantis duomenimis iš labai įvairių šaltinių, siekiant apimti kuo daugiau įrenginių, kuriuose 2007 ir 2008 m. buvo gaminami atitinkami produktai, kurių santykiniai taršos rodikliai nustatomi. Visų pirma, remdamosi nustatytomis taisyklėmis <...>, atitinkamos Europos sektorių

asociacijos pačios surinko arba pavedė jų vardu surinkti duomenis apie įrenginius, kuriems taikoma šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema ir kurie gamina produktus, kurių santykiniai taršos rodikliai nustatomi. Darydama nuorodą į tas sektorių vidaus tvarkos taisykles Komisija pateikė duomenų, kurie bus naudojami ŠESD ATLPS santykiniams taršos rodikliams nustatyti, kokybės ir patikros kriterijų gaires. Antra, Europos sektorių asociacijų surinkti duomenys buvo papildyti konsultantų Europos Komisijos vardu surinktais duomenimis apie įrenginius, kurių neapėmė sektorių duomenys, ir valstybių narių kompetentingų institucijų pateiktais duomenimis bei analizėmis“.

6 Minėto sprendimo 11 konstatuojamojoje dalyje teigiama:

„jei nebuvo jokių duomenų arba nebuvo santykinų taršos rodiklių nustatymo metodiką atitinkančių duomenų, santykinų taršos rodiklių vertėms nustatyti naudota informacija apie dabartinius išmetamųjų ŠESD bei naudojamų žaliavų kiekius ir apie efektyviausias technologijas, pastarąją dažniausiai imant iš informacinių dokumentų apie geriausias prieinamas gamybos būdus (GPGBID), parengtų pagal 2008 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/1/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės [(OL L 24, 2008, p. 8)]. Taigi dėl duomenų apie [išmetamųjų] dujų apdorojimą, šilumos eksportą ir elektros [energijos] gamybą stygiaus kokso ir išlydyto metalo santykinų taršos rodiklių vertės nustatytos remiantis tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamų ŠESD apskaičiavimais, pagrįstais atitinkamame GPGBID pateikta informacija apie susijusius energijos srautus ir standartinius išmetamųjų teršalų faktorius, nustatytus 2007 m. liepos 18 d. Komisijos sprendime 2007/589/EB, nustatančiame šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo apskaitos ir ataskaitų teikimo gaires vadovaujantis Direktyva [2003/87 (OL L 229, 2007, p. 1)]. <...>“

7 Šio sprendimo 32 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„be to, nustatant produktų santykinus taršos rodiklius derėtų atsižvelgti į efektyvų energijos regeneravimą [elektros energijos gaminimą] iš dujų atliekų [išmetamųjų dujų] ir su jų naudojimu susijusių išmetamųjų ŠESD [šiltnamio efektą sukeliančių dujų] kiekį. Todėl nustatant produktų, kuriuos gaminant susidaro dujų atliekos [išmetamosios dujos], santykinų taršos rodiklių vertes daugeliu atvejų atsižvelgta į anglies dioksido kiekį šiose dujų atliekose [išmetamosiose dujose]. <...>“

8 Sprendimo 2011/278 10 straipsnyje „ATL suteikimas įrenginiams“ nurodyta:

„1. Remdamosi pagal 7 straipsnį surinktais duomenimis, valstybės narės pagal 2–8 dalis apskaičiuoja, kokį ATL skaičių jos kiekvienais metais nuo 2013 m. nemokamai suteiks kiekvienam esamam įrenginiui savo teritorijoje.

2. Kad galėtų tai apskaičiuoti, pirmiausia valstybės narės nustato preliminarų metinį kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai atskirai suteiktinų nemokamų ATL skaičių <...>:

<...>

4. Įgyvendinant Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 11 dalį, preliminariam metiniam nemokamų ATL, suteiktinų kiekvienai įrenginio technologinio proceso daliai atitinkamais metais pagal šio straipsnio 2 dalį, skaičiui turi būti pritaikyti VI priede nurodyti koeficientai, jei tose įrenginio technologinio proceso dalyse vykdomi procesai yra skirti sektoriams ar jų pošakiams, kuriems didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika nebūdinga, kaip nustatyta [2009 m. gruodžio 24 d. Komisijos] Sprendimu 2010/2/ES[, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB nustatomas sektorių ir jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, sąrašas (OL L 1, 2010, p. 10)].

Jei tose įrenginio technologinio proceso dalyse vykdomi procesai skirti sektoriams ar jų pošakiams, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, kaip nustatyta Sprendimu 2010/2/ES, 2013 ir 2014 m. taikomas koeficientas yra 1. Sektoriai ir jų pošakiai, kuriems 2015–2020 m. laikotarpiu taikomas koeficientas yra 1, nustatomi pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 13 dalį.

<...>

7. Preliminarus bendras metinis kiekvienam įrenginiui suteiktinų nemokamų ATL skaičius yra visų įrenginio technologinio proceso dalių preliminariųjų metinių nemokamų ATL skaičių, apskaičiuotų pagal 2, 3, 4, 5 ir 6 dalis, suma.

<...>

9. Galutinis bendras metinis kiekvienam esamam įrenginiui, išskyrus įrenginius, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis, suteiktinų nemokamų ATL skaičius yra preliminarus bendras metinis kiekvienam įrenginiui suteiktinų nemokamų ATL skaičius, nustatytas pagal 7 dalį, padaugintas iš visus sektorius apimančio pataisos koeficiento, nustatyto pagal 15 straipsnio 3 dalį.

Įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis ir kurie atitinka nemokamo ATL suteikimo reikalavimus, galutinis bendras metinis nemokamai suteiktinų ATL skaičius yra preliminarus bendras metinis kiekvienam įrenginiui suteiktinų nemokamų ATL skaičius, nustatytas pagal 7 dalį, kuris kasmet pakoreguojamas taikant Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 4 dalyje nustatytą linijinį koeficientą, kaip atskaitos tašką naudojant preliminarų bendrą metinį nemokamų ATL, suteiktinų atitinkamam įrenginiui 2013 m., skaičių“.

9 Sprendimo 2011/278 15 straipsnyje numatyta:

„1. Pagal Direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 1 dalį valstybės narės iki 2011 m. rugsėjo 30 d., naudodamosi Komisijos pateiktu elektroniniu šablonu, jai pateikia savo teritorijoje esančių įrenginių, kuriems taikoma Direktyva 2003/87/EB, įskaitant pagal 5 straipsnį nustatytus įrenginius, sąrašą.

<...>

3. Gavusi šio straipsnio 1 dalyje nurodytą sąrašą, Komisija įvertina kiekvieno įrenginio įtraukimą į tą sąrašą ir su kiekvienu įrenginiu susijusius preliminarinius bendrus metinius nemokamų ATL skaičius.

Gavusi visų valstybių narių pranešimus, kuriuose nurodyti preliminarūs bendri metiniai 2013–2020 m. laikotarpiu suteiktinų nemokamų ATL skaičiai, Komisija nustato bendrą visiems sektoriams taikomą pataisos koeficientą, kaip nurodyta Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 dalyje. Tas koeficientas nustatomas lyginant preliminariųjų bendrų metinių 2013–2020 m. įrenginiams, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai, suteiktinų nemokamų ATL skaičių sumą, netaikant VI priede nurodytų koeficientų, su metiniu pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 dalį apskaičiuotu ATL, skirtinų įrenginiams, kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai ar nauji rinkos dalyviai, skaičiumi, atsižvelgiant į atitinkamą bendro metinio visos Sąjungos kiekio, nustatyto pagal tos direktyvos 9 straipsnį, dalį ir į atitinkamą išmetamųjų ŠESD, kurios į Sąjungos sistemą įtraukiamos tik nuo 2013 m., kiekį.

4. Jei Komisija neprieštarauja įrenginio, įskaitant preliminarų jam suteiktiną bendrą metinį nemokamų ATL skaičių, įrašymui į tą sąrašą, atitinkama valstybė narė po to nustato galutinį metinį 2013–2020 m. laikotarpiu suteiktinų nemokamų ATL skaičių pagal šio sprendimo 10 straipsnio 9 dalį.

<...>“

- 10 Sprendimo 2011/278 VI priede „Koeficientas, kuriuo taikant pereinamojo laikotarpio sistemą užtikrinamas nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičiaus mažėjimas pagal Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 11 dalį“, nurodyta:

„Metai	Koeficiento dydis
2013	0,8000
2014	0,7286
2015	0,6571
2016	0,5857
2017	0,5143
2018	0,4429
2019	0,3714
2020	0,3000“

Sprendimas 2013/448

- 11 Sprendimo 2013/448 22 konstatuojamoji dalis suformuluota taip:

„Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 dalyje nustatomos didžiausio metinio apyvartinių taršos leidimų skaičiaus, pagal kurį apskaičiuojamas nemokamų leidimų, suteikiamų įrenginiams, kuriems netaikoma minėtos direktyvos 10a straipsnio 3 dalis, skaičius, ribos. Šias ribas sudaro du Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalies a ir b punktuose nurodyti elementai – juos abu nustatė Komisija, remdamasi pagal minėtos direktyvos 9 ir 9a straipsnius nustatytais skaičiais, viešai prieinamais Sąjungos registro duomenimis ir valstybių narių pateikta informacija, visų pirma susijusia su ŠESD kiekiu, išmetamo iš elektros gamybos įrenginių ir kitų įrenginių, kurie neatitinka <...> Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 3 dalyje nurodytų nemokamų leidimų suteikimo reikalavimų, dalimi <...>“.

- 12 Minėto sprendimo 25 konstatuojamojoje dalyje teigiama:

„Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 5 dalyje nustatyta riba yra 809 315 756 leidimų 2013 m. Siekdama nustatyti šią ribą, Komisija visų pirma iš valstybių narių ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių surinko informaciją apie tai, ar įrenginiai priskiriami prie elektros energijos gamybos ar kitų įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis. Tada Komisija nustatė, kokia ŠESD kiekio dalis 2005–2007 m. buvo išmesta iš įrenginių, kuriems ta nuostata netaikoma, bet kurie buvo įtraukti į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą 2008–2012 m. Tada Komisija šią 34,78289436 % dalį panaudojo kiekiui, nustatomam pagal Direktyvos 2003/87/EB 9 straipsnį, apskaičiuoti (1 976 784 044 leidimų). <...>“

- 13 Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje numatyta:

„Direktyvos 2003/87/[EB] 10a straipsnio 5 dalyje nurodytas ir pagal Sprendimo 2011/278/[ES] 15 straipsnio 3 dalį nustatytas bendras įvairius sektorius apimantis pataisos koeficientas pateiktas šio sprendimo II priede“.

14 Sprendimo 2013/448 II priede numatyta:

„Metai	Įvairiems sektoriams taikomas pataisos koeficientas
2013	94,272151 %
2014	92,634731 %
2015	90,978052 %
2016	89,304105 %
2017	87,612124 %
2018	85,903685 %
2019	84,173950 %
2020	82,438204 %“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 2014 m. sausio 8 d. sprendimu Darbo ir ekonomikos ministerija nustatė galutinį suteiktinų leidimų skaičių prekybos laikotarpiu nuo 2013 m. iki 2020 m. Šiuo tikslu ji rėmėsi Sprendime 2011/278 nustatytais santykiniais taršos rodikliais ir taikė Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir II priede nustatytą pataisos koeficientą.
- 16 Keturios įrenginių, išmetančių šiltnamio efektą sukeliančias dujas, eksploatuotojos – būtent *Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil* ir *SSAB Europe – Korkein hallinto-oikeus* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija) pareiškė ieškinius dėl 2014 m. sausio 8 d. suteikimo sprendimo. Grįsdamos savo ieškinius šios eksploatuotojos nurodė kelis ieškinio pagrindus, susijusius su teisės klaidomis sprendimuose 2011/278 ir 2013/448.
- 17 Jos teigia, be kita ko, kad Sprendimas 2013/448 neteisėtas tiek, kiek jame nustatytas pataisos koeficientas. Be to, pataisos koeficiento taikymas sektoriams, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, prieštarauja Direktyvai 2003/87. O Sprendimas 2011/278 neteisėtas tiek, kiek pažeidžiant Direktyvos 2003/87 reikalavimus jame nustatytas santykinis taršos rodiklis išlydytam metalui.
- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl Sprendimo 2013/448 teisėtumo. Be tariamo šio sprendimo priėmimo procedūros taisyklių pažeidimo, jis susijęs su keliais pažeidimais nustatant pataisos koeficientą pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalį. Iš tikrųjų Komisija, pirma, naudojo neišsamius duomenis ir, antra, neatsižvelgė į kai kurią emisiją, susijusią su šilumos ir elektros energijos gamyba, be kita ko, termofikacijos ir išmetamųjų dujų deginimo metodais.
- 19 Dėl įrenginių sektoriuose arba jų pašakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 12 dalyje numatyta, kad jiems turi būti nemokamai suteikiama 100 % pagal Komisijos sprendimus nustatyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus. Vis dėlto šiems įrenginiams nebuvo suteikta 100 % leidimų, nes pataisos koeficientas taikomas taip pat jiems suteiktinam leidimų skaičiui.
- 20 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad viename iš jame pareiktų ieškinių teigiama, jog nustatydamas Sprendime 2011/278 santykinį taršos rodiklį išlydytam metalui Komisija neatsižvelgė į tikrąjį anglies kiekį išmetamosiose dujose ir neteisingai prilygino išmetamąsias dujas natūralioms dujoms. Šis prilyginimas neskatino taikyti tokių priemonių, kaip termofikacija arba veiksmingas energijos gaminimas iš išmetamųjų dujų. Be to, šis santykinis taršos rodiklis buvo

nustatytas remiantis ne pramonės subjektų Komisijai pateiktais duomenimis, o klaidingai remiantis geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniais dokumentais, kaip tai suprantama pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL L 334, 2010, p. 17).

21 Šiomis aplinkybėmis *Korkein hallinto-oikeus* (Aukščiausiasis administracinis teismas, Suomija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar Komisijos sprendimas 2013/448 tiek, kiek jis paremtas Direktyvos 2003/87 dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais 10a straipsnio 5 dalimi, yra niekinis ir prieštarauja šios direktyvos 23 straipsnio 3 daliai dėl to, kad buvo priimtas ne pagal reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri nustatyta [1999 m. birželio 28 d.] Tarybos sprendimo 1999/468/EB[, nustatančio Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką (OL L 184, 1999, p. 23; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 3 t., p. 124)], 5a straipsnyje ir [2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos] reglamento (ES) Nr. 182/2011[, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011, p. 13)], 12 straipsnyje? Tuo atveju, jei į šį klausimą būtų atsakyta teigiamai, į kitus klausimus atsakyti nereikia.
2. Ar Komisijos sprendimas 2013/448 prieštarauja Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 dalies a punktu tiek, kiek nustatydamas pramonės emisijos ribą Komisija neatsižvelgė:
 - a) į 2005–2007 m. laikotarpiu patikrintų teršalų dalį, išmestą vykdant įvairių rūšių veiklą ir iš įrenginių, kurie 2008–2012 m. laikotarpiu buvo įtraukti į Direktyvos dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais taikymo sritį, tačiau nebuvo nustatytos jų tikrinimo pareigos 2005–2007 m. laikotarpiu ir kurie dėl to nebuvo užregistruoti CITL [*Community independent transaction log* (Bendrijos nepriklausomų sandorių žurnalas)] sistemoje;
 - b) į 2008–2012 m. ir 2013–2020 m. į Direktyvos dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais taikymo sritį įtrauktą naujų rūšių veiklą tiek, kiek ji 2005–2007 m. nebuvo įtraukta į šios direktyvos taikymo sritį ir nebuvo vykdoma įrenginiuose, kurie jau 2005–2007 m. pateko į Direktyvos dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais taikymo sritį;
 - c) į teršalų kiekį, išmestą iš įrenginių, baigtų eksploatuoti iki 2011 m. birželio 30 d., nors faktiškai 2005–2007 m. ir iš dalies taip pat 2008–2012 m. buvo patikrintas šių įrenginių išmestas teršalų kiekis?

Tuo atveju, jei bent į vieną iš antro klausimo a–c punktų reikėtų atsakyti teigiamai, ar Sprendimas 2013/448 yra niekinis, kiek jis susijęs su [pataisos koeficientu], ir todėl netaikytinas?

3. Ar Sprendimas 2013/448 yra niekinis ir prieštarauja Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 5 daliai ir šios direktyvos tikslams dėl to, kad apskaičiuojant pramonės emisijos ribas pagal direktyvos 10a straipsnio 5 dalies a ir b punktus jame nebuvo atsižvelgta į teršalų kiekį, kuris išmetamas: a) iš elektros energiją iš išmetamųjų dujų gaminančių įrenginių, patenkančių į Direktyvos dėl prekybos apyvartiniais taršos leidimais I priedą, kurie nėra „elektros energijos gamybos įrenginiai“, ir b) iš šilumą gaminančių įrenginių, patenkančių į Direktyvos [2003/87] I priedą, kurie nėra „elektros energijos gamybos įrenginiai“ ir kurių apyvartiniai taršos leidimai gali būti suteikti nemokamai pagal šios direktyvos 10a straipsnio 1–4 dalis ir Sprendimą 2011/278?
4. Ar Sprendimas 2013/448 – savaime arba nagrinėjamas kartu su [Direktyvos 2003/87] 10a straipsnio 5 dalimi – yra niekinis ir prieštarauja Direktyvos [2003/87] 3 straipsnio e ir u punktams dėl to, kad apskaičiuojant pramonės emisijos ribas pagal šios direktyvos 10a straipsnio 5 dalį jame nebuvo atsižvelgta į trečiajame klausime minėtą teršalų kiekį?
5. Ar Sprendimas 2013/448 prieštarauja Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 12 daliai tiek, kiek [pataisos koeficientas] taikomas Sprendime 2010/2/ES apibrėžtam sektoriui, kuriam būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika?

6. Ar Sprendimas 2011/278 prieštarauja Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 1 daliai tiek, kiek nustatant santykinius taršos rodiklius Komisijos priemonėmis reikia atsižvelgti į skatinimą naudoti efektyviai energiją vartojančias technologijas, efektyviausius technologinius metodus, didelio naudingumo termofikaciją ir veiksmingą [energijos] gamybą iš išmetamųjų dujų?
7. Ar Sprendimas 2011/278 prieštarauja Direktyvos [2003/87] 10a straipsnio 2 daliai tiek, kiek principai, pagal kuriuos nustatomi santykiniai taršos rodikliai, turėjo būti pagrįsti 10 % veiksmingiausių sektoriaus įrenginių vidutine eksploataavimo charakteristika?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies galiojimo

Dėl trečiojo ir ketvirtojo klausimų

- 22 Trečiuoju ir ketvirtuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, pirmiausia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo, kad Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl Sprendimo 2013/448 galiojimo tiek, kiek nustatant pataisos koeficientą įrenginių, kuriuos apima Direktyvos 2003/87 I priedas ir kurie nėra elektros energijos gamybos įrenginiai, emisija nebuvo įtraukta į didžiausių metinį leidimų skaičių, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalį (toliau – didžiausias metinis leidimų skaičius), dėl to, kad šios emisijos priežastys yra, pirma, išmetamųjų dujų deginimas gaminant elektros energiją ir, antra, šilumos gamyba termofikacijos būdu.
- 23 Iš Direktyvos 2003/87 3 straipsnio u punkto matyti, kad įrenginys, gaminantis trečiosioms šalims parduoti skirtą elektros energiją ir kuriame nevykdoma jokia kita šios direktyvos I priede nurodyta veikla, išskyrus kuro deginimą, turi būti laikomas „elektros energijos gamybos įrenginiu“.
- 24 Tiek, kiek išmetamosios dujos buvo sudegintos elektros energijos gamintojų, į atitinkamą emisiją nebuvo atsižvelgta nustatant didžiausių metinį leidimų skaičių (2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 74 punktą).
- 25 Be to, iš Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 3 ir 5 dalių matyti, kad į emisiją gaminant šilumą termofikacijos būdu nebuvo atsižvelgta nustatant didžiausių metinį leidimų skaičių tiek, kiek ją lemia elektros energijos gamybos įrenginiai (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 75 punktą).
- 26 Iš tikrųjų pagal Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalį, priimtą siekiant įgyvendinti Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalį, neleidžiama atsižvelgti į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją nustatant didžiausių metinį leidimų skaičių (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 68 punktą).
- 27 Tačiau iš siejamų Direktyvos 2003/87 ir Sprendimo 2011/278 nuostatų neišplaukia, kad nustatydamas didžiausių metinį leidimų skaičių Komisija atsižvelgė ne į kitą emisiją, o tik į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją (šiuo klausimu žr. 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 67, 70, 72–76 punktus), tai patvirtinama Sprendimo 2013/448 22 ir 25 konstatuojamosiose dalyse. Konkrečiai

kalbant, iš tų nuostatų matyti, kad Komisija iš valstybių narių ir ELPA valstybių, kurios yra EEE narės, surinko informaciją apie tai, ar įrenginiai priskiriami prie elektros energijos gamybos, ar kitų įrenginių, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis.

- 28 Vadinas, trečiasis ir ketvirtasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo klausimai grindžiami klaidinga prielaida. Iš tiesų nei siejamose Direktyvos 2003/87 ir Sprendimo 2011/278 nuostatose, nei Sprendime 2013/448 nenumatyta, kad nustatydamą didžiausią metinį leidimų skaičių Komisija atsižvelgia ne į kitą emisiją, o tik į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją.
- 29 Vis dėlto reikia priminti, kad pagal SESV 267 straipsnyje įtvirtintą nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo bendradarbiavimo procedūrą pastarasis turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų šiam išspręsti nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus. Be to, Teisingumo Teismui gali tekti atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs savo klausimo formuluotėje (2015 m. vasario 11 d. *Marktgemeinde Straßwalchen ir kt.*, C-531/13, EU:C:2015:79, 37 punktą).
- 30 Atsižvelgiant šio sprendimo 23–28 punktuose pateiktus samprotavimus trečiąjį ir ketvirtąjį prejudicinius klausimus galima suprasti taip, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo iš esmės prašo pateikti nuomonę dėl Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies tiek, kiek pagal ją nenumatyta nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių atsižvelgti į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją.
- 31 Šiuo klausimu pažymėtina, kad 2016 m. balandžio 28 d. Sprendime *Borealis Polyolefine ir kt.* (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) Teisingumo Teismas turėjo priimti sprendimą dėl iš esmės tapataus klausimo ir tame sprendime pateiktas atsakymas gali būti be apribojimų pritaikytas šioje byloje.
- 32 Tame sprendime Teisingumo Teismas nusprendė, kad Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalis, pagal kurią nustatant didžiausią metinį leidimų skaičių neleidžiama atsižvelgti į elektros energijos gamybos įrenginių emisiją, atitinka Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies, siejamos su to paties straipsnio 3 dalimi, formuluotę (žr. 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 68 punktą).
- 33 Šis aiškinimas taip pat atitinka Direktyvos 2003/87 struktūrą ir jos siekiamus tikslus (2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 69 punktą).
- 34 Šiomis sąlygomis dėl motyvų, identiškų nurodytiems 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.* (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) 62–83 punktuose, išnagrinėjus trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus nebuvo nustatyta jokia aplinkybė, kuri galėtų turėti įtakos Sprendimo 2011/278 15 straipsnio 3 dalies galiojimui.

Dėl Sprendimo 2011/278 I priedo galiojimo

Dėl šeštojo ir septintojo klausimų

- 35 Šeštuoju ir septintuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo, kad Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl Sprendimo 2011/278 I priedo galiojimo, kiek tai susiję su tuo, kad produkto santykinis taršos rodiklis išlydytam metalui buvo nustatytas pažeidžiant reikalavimus pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 ir 2 dalis.

- 36 *SSAB Europe* mano, kad pagal šias nuostatas santykiniai taršos rodikliai turi būti nustatomi remiantis 10 % veiksmingiausių atitinkamo sektoriaus įrenginių eksploataavimo charakteristikomis. Įgyvendindama šią taisyklę Komisija klaidingai manė, kad lydant metalą išsiskiriančios išmetamosios dujos kaip kuras galėtų būti pakeistos natūraliomis dujomis, naudojamomis tame pačiame procese. Be to, Komisijos nustatytas santykinis taršos rodiklis juo labiau neskatina termofikacijos arba veiksmingos energijos gamybos iš išmetamųjų dujų, nes sumažina šiuos metodus taikančių eksploatuotojų gaunamą naudą.
- 37 Šiuo klausimu pažymėtina, kad nustatydamą sektoriaus arba jo pošakio santykinius taršos rodiklius pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 2 dalį Komisija turi plačią diskreciją. Iš tiesų ši diskrecija reiškia pasirinkimo galimybę ir sudėtingus techninius ir ekonominius vertinimus. Tik akivaizdžiai netinkamas šioje srityje priimtos priemonės pobūdis gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Borealis ir kt.*, C-180/15, EU:C:2016:647, 45 punktas).
- 38 Iš Sprendimo 2011/278 8 konstatuojamosios dalies matyti, kad nustatydamą santykinų taršos rodiklių dydžius Komisija kaip išėities tašką naudojo 2007 ir 2008 m. 10 % šiuo atžvilgiu veiksmingiausių įrenginių, kurių duomenys buvo surinkti, šiltnamio efektą sukeliančių išmetamųjų dujų emisijos aritmetinį vidurkį. Ji patikrino, ar šis išėities taškas pakankamai atspindi efektyviausias technologijas, alternatyvius gamybos sprendimus ir procesus, didelio naudingumo termofikaciją, veiksmingą energijos gamybą iš išmetamųjų dujų, biomasės naudojimą ir anglies dioksido surinkimą bei saugojimą, kai yra tokie įrenginiai. Be to, Komisija papildė šiuos duomenis remdamasi, be kita ko, duomenimis, surinktais įvairių Europos sektorių asociacijų ar jų vardu remiantis apibrėžtomis taisyklėmis, pateiktomis sektorių vidaus tvarkos taisyklėse. Kaip nuorodą į tas sektorių vidaus tvarkos taisykles Komisija pateikė kokybės ir patikrinimo kriterijų gaires (2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Borealis ir kt.*, C-180/15, EU:C:2016:647, 46 punktas).
- 39 Be to, iš Sprendimo 2011/278 11 konstatuojamosios dalies matyti, kad jeigu nebuvo jokių duomenų arba surinkti duomenys neatitiko santykinų taršos rodiklių nustatymo metodikos, santykinų taršos rodiklių dydžiams nustatyti buvo naudojama informacija apie dabartinius emisijos ir naudojamų žaliavų kiekius ir apie efektyviausias technologijas, pastarąją dažniausiai imant iš informacinių dokumentų apie geriausius prieinamus gamybos būdus (GPGBID), parengtų pagal Direktyvą 2008/1. Taigi dėl duomenų apie išmetamųjų dujų apdorojimą, šilumos eksportą ir elektros gamybą stygiaus kokso ir išlydyto metalo santykinų taršos rodiklių dydžiai nustatyti remiantis tiesioginės ir netiesioginės emisijos apskaičiavimais, pagrįstais atitinkamame GPGBID pateikta informacija apie susijusius energijos srautus ir standartinius išmetamųjų teršalų faktorius, nustatytus Sprendime 2007/589 (2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Borealis ir kt.*, C-180/15, EU:C:2016:647, 47 punktas).
- 40 Dėl išmetamųjų dujų, išsiskiriančių lydant metalą, iš Sprendimo 2011/278 32 konstatuojamosios dalies matyti, kad nustatant produktų santykinius taršos rodiklius derėtų atsižvelgti į efektyvią energijos gamybą iš išmetamųjų dujų ir su jų naudojimu susijusią emisiją. Todėl nustatant produktų, kuriuos gaminant susidaro išmetamosios dujos, santykinų taršos rodiklių vertes daugeliu atvejų atsižvelgta į anglies dioksido kiekį šiose išmetamosiose dujose (2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Borealis ir kt.*, C-180/15, EU:C:2016:647, 48 punktas).
- 41 Šiomis aplinkybėmis neatrodo, kad Komisija, nustatydamą santykinius taršos rodiklius pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 2 dalį, viršijo savo diskrecijos ribas (2016 m. rugsėjo 8 d. Sprendimo *Borealis ir kt.*, C-180/15, EU:C:2016:647, 49 punktas).
- 42 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad išnagrinęjus šeštąjį ir septintąjį prejudicinius klausimus nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti Sprendimo 2011/278 I priedo galiojimą.

Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos galiojimas

Dėl penktojo klausimo

- 43 Penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo, kad Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl Sprendimo 2013/448 galiojimo tiek, kiek pataisos koeficientas buvo taikomas ir sektoriui, kuriam būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika.
- 44 *Yara Suomi, Borealis Polymers, Neste Oil* ir *SSAB Europe* teigia, jog pataisos koeficiento taikymas užkerta kelią tam, kad sektoriui, kuriam būdinga anglies dioksido nutekėjimo rizika, priklausantys įrenginiai gautų 100 % jiems reikalingų leidimų. Taikydama šį koeficientą sektoriams, kuriems būdinga anglies dioksido nutekėjimo rizika, Komisija pakeitė Direktyvos 2003/87 nuostatas taip, kad jos įgijo priešingą reikšmę, nei numatyta šios direktyvos 10a straipsnio 12 dalyje.
- 45 Kaip priminta šio sprendimo 29 punkte, pagal bendradarbiavimo tarp nacionalinių teismų ir Teisingumo Teismo procedūrą, įtvirtintą SESV 267 straipsnyje, Teisingumo Teismas turi pateikti nacionaliniam teismui naudingą atsakymą, kuris leistų šiam išspręsti nagrinėjamą bylą. Tokiu atveju prireikus Teisingumo Teismui gali tekti performuluoti jam pateiktus klausimus ir atsižvelgti į Sąjungos teisės normas, kurių prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nebuvo nurodęs savo klausimo formuluotėje.
- 46 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, remiantis Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 11 dalimi, pagal šio straipsnio 4–7 dalis nemokamai suteikiamų apyvartinių taršos leidimų skaičius 2013 m. yra 80 % leidimų skaičiaus, nustatyto taikant minėto straipsnio 1 dalyje nurodytas priemones. Vėliau, siekiant, kad 2027 m. nemokamų apyvartinių taršos leidimų visai nebūtų skiriama, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius mažėja kiekvienais metais vienodomis dalimis, kad 2020 m. būtų suteikiama 30 % leidimų.
- 47 Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 12 dalyje numatyta šios taisyklės išimtis. Taigi 2013 m. ir kiekvienais tolesniais metais iki 2020 m. dėl įrenginių sektoriuose arba jų pošakiuose, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, pagal šios direktyvos 10a straipsnio 1 dalį nemokamai suteikiama 100 % pagal šio straipsnio 1 dalį nustatyto apyvartinių taršos leidimų skaičiaus.
- 48 Siekdama įgyvendinti Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 11 ir 12 dalis, Komisija Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 4 dalyje numatė dvi atskiras taisykles, pirmą, dėl sektorių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginių ir, antra, dėl sektorių, kuriems tokia rizika nebūdinga, įrenginių. Dėl sektorių, kuriems tokia rizika nebūdinga, įrenginių iš šios nuostatos pirmos pastraipos matyti, kad, įgyvendinant Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 11 dalį, VI priede nurodyti koeficientai taikomi preliminariam metiniam nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičiui. Taigi 2013 m. reikia taikyti koeficientą 0,8, kuris vėliau kiekvienais metais mažėja, kad 2020 m. būtų pasiektas 0,3 dydis. Dėl sektorių ar pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, iš Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 4 dalies antros pastraipos matyti, kad preliminariam metiniam nemokamų leidimų skaičiui turi būti taikomas koeficientas 1.
- 49 Dėl pataisos koeficiento pažymėtina, kad nors jis iš tiesų nustatytas Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir II priede, jo taikymo sąlygas Komisija apibrėžė Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmoje pastraipoje.
- 50 Pagal šią nuostatą galutinis bendras metinis dėl kiekvieno esamo įrenginio, išskyrus įrenginius, kuriems taikoma Direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnio 3 dalis, nemokamai suteikiamų leidimų skaičius yra preliminarus bendras metinis dėl kiekvieno įrenginio nemokamai suteiktinų leidimų skaičius, nustatytas pagal Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 7 dalį, padaugintas iš pataisos koeficiento,

nustatyto pagal to paties sprendimo 15 straipsnio 3 dalį. Taigi pataisos koeficientą numatyta taikyti nedarant jokie skirtumo tarp sektorių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginių ir sektorių, kuriems tokia rizika nebūdinga, įrenginių.

- 51 Darytina išvada, kad penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo, jog Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos galiojimo tiek, kiek šioje nuostatoje numatyta pataisos koeficientą taikyti visiems įrenginiams, kuriems netaikoma Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 3 dalis, pagal preliminariai suteiktų leidimų skaičių, įskaitant sektorių ar jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginius.
- 52 Iš paties Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 12 dalies teksto matyti, kad, siekiant nustatyti, koks yra galutinis dėl sektorių ar jų pošakių, kuriems, kaip manoma, būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginių nemokamai suteiktinų leidimų skaičius, reikia nustatyti tokį leidimų skaičių, kuris atitinka „100 % pagal [šio straipsnio] 1 dalį nustatytą apyvartinių taršos leidimų skaičių“.
- 53 Šioje nuostatoje numatyta, kad Komisija priima visiškai suderintas įgyvendinimo priemonės dėl apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 4, 5, 7 ir 12 dalis, įskaitant visas šio straipsnio 19 dalies suderintam taikymui būtinas nuostatas. Taigi viena iš minėto straipsnio 1 dalyje minėtų priemonių yra to paties straipsnio 5 dalyje numatyto pataisos koeficiento taikymas.
- 54 Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 1 ir 12 dalių aiškinimas, pagal kurį pataisos koeficientas negali būti taikomas, prieštarauja ne tik šių nuostatų tekstui, bet ir šios direktyvos bendrai struktūrai. Iš tiesų, kaip ir šio straipsnio 12 dalyje, taip ir jo 11 dalyje, kurioje numatyta, kad iš principo nemokamų leidimų skaičius palaipsniui mažinamas, taip pat daroma nuoroda į „pagal to paties straipsnio 1 dalį nustatytą [leidimų] skaičių“. Vadinasi, jei šios priemonės neapimtų pataisos koeficiento, jis negalėtų būti taikomas nei sektorių ar jų pošakių, kuriems būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginiams, nei sektorių, kuriems tokia rizika nebūdinga, įrenginiams.
- 55 Todėl Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmoje pastraipoje Komisija teisingai numatė taikyti pataisos koeficientą sektorių ar jų pošakių, kuriems, kaip manoma, būdinga didelė anglies dioksido nutekėjimo rizika, įrenginiams.
- 56 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad išnagrinėjus penktąjį klausimą nepaaiškėjo jokių aplinkybių, galinčių turėti įtakos Sprendimo 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos galiojimui.

Dėl Sprendimo 2013/448/ES 4 straipsnio ir II priedo galiojimo

Dėl pirmojo ir antrojo klausimų

- 57 Pirmuoju ir antruoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo, kad Teisingumo Teismas pateiktų nuomonę dėl Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo, kuriame nustatytas pataisos koeficientas, galiojimo.
- 58 Šiuo klausimu pažymėtina, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs: kadangi Komisija nenustatė didžiausio metinio leidimų skaičiaus pagal Direktyvos 2003/87 10a straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos b punkte nustatytus reikalavimus, Sprendimo 2013/448 4 straipsnyje ir II priede nustatytas pataisos koeficientas taip pat prieštarauja šiai nuostatai (2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 98 punktas).

59 Tokiomis aplinkybėmis į pirmąjį ir antrąjį pateiktus klausimus reikia atsakyti taip, kad Sprendimo 2013/448 4 straipsnis ir II priedas, kuriame nustatytas pataisos koeficientas, yra negaliojantys (2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.*, C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311, 99 punktas).

Dėl pasekmių ribojimo laiko atžvilgiu

60 Iš 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.* (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) 111 punkto matyti, kad Teisingumo Teismas Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimo negaliojančiais pasekmes laiko atžvilgiu riboja taip, kad, pirma, tai turėtų poveikį tik po 10 mėnesių nuo to sprendimo paskelbimo dienos, siekiant Komisijai leisti priimti reikiamas priemones, ir, antra, iki šio termino pagal negaliojančias nuostatas priimtos priemonės negalėtų būti ginčijamos.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

61 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

- 1. Išnagrinėjus trečiąjį ir ketvirtąjį klausimus nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti 2011 m. balandžio 27 d. Komisijos sprendimo 2011/278/ES, kuriuo nustatomos suderinto nemokamo apyvartinių taršos leidimų suteikimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 10a straipsnį pereinamojo laikotarpio Sąjungos taisyklės, 15 straipsnio 3 dalies galiojimą.**
- 2. Išnagrinėjus šeštąjį ir septintąjį klausimus nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 2011/278 I priedo galiojimą.**
- 3. Išnagrinėjus penktąjį klausimą nenustatyta nieko, kas galėtų paveikti Direktyvos 2011/278 10 straipsnio 9 dalies pirmos pastraipos galiojimą.**
- 4. 2013 m. rugsėjo 5 d. Komisijos sprendimo 2013/448/ES dėl nacionalinių įgyvendinimo priemonių, susijusių su nemokamų [nemokamu] šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų suteikimu pereinamuoju laikotarpiu laikantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/87/EB 11 straipsnio 3 dalies, 4 straipsnis ir II priedas yra negaliojantys.**
- 5. Sprendimo 2013/448 4 straipsnio ir II priedo pripažinimo negaliojančiais pasekmės laiko atžvilgiu apribotos taip, kad, pirma, toks paskelbimas daro poveikį tik po 10 mėnesių nuo 2016 m. balandžio 28 d. Sprendimo *Borealis Polyolefine ir kt.* (C-191/14, C-192/14, C-295/14, C-389/14 ir C-391/14–C-393/14, EU:C:2016:311) paskelbimo dienos, siekiant Komisijai leisti priimti reikiamas priemones, ir, antra, iki šio termino pagal negaliojančias nuostatas priimtos priemonės negalėtų būti ginčijamos.**

Parašai.